

Vård- och omsorgsnämnden

Förändring av insatsen hemvårdsbidrag

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att ta bort hemvårdsbidrag som insats enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen från och med 1 januari 2024.
2. Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att revidera HKF 7320, Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för bistånd och förebyggande verksamhet, punkt 3.11, enligt bilaga 1.
3. Vård- och omsorgsnämnden beslutar, under förutsättning att kommunfullmäktige fattar ovanstående beslut, att punkt D 1.29.1 tas bort från delegationsordning för vård- och omsorgsnämnden.

Sammanfattning

Hemvårdsbidrag är ett ekonomiskt bidrag som kan beviljas till enskilda så de kan ge en ersättning till närstående som vårdar dem i hemmet.

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att ta bort detta ekonomiska bidrag som insats.

En orsak till detta är att det finns andra insatser att söka, stödinsatser som omfattas av socialtjänstlagens kvalitetskrav och rätt till bistånd, exempelvis hemtjänst, avlösning, eller dagverksamhet.

Nämnden vill även effektivare nyttja sina ekonomiska resurser. Genom att ta bort detta bidrag förväntas kostnaderna för år 2024 kunna minska med cirka 5, 5 miljoner kronor, även om efterfrågan på hemtjänstinsatser ökar.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 9 februari 1998 att inför hemvårdsbidrag som en ersättningsform till personer som vårdar närstående eller anhöriga i Huddinge kommun. Detta beslut fattades på grund av det fanns 19 anhöriga anställda, eftersom hemtjänsten inte kunde tillgodose de enskildas vårdbehov.

Kommunfullmäktige beslutade att nuvarande regler och rutiner för hemvårdsbidrag i Huddinge kommun skulle börja tillämpas från 1 januari 2004. Storleken på bidraget baseras på vårdbehovets omfattning och beräknas som en andel av prisbeloppet, med årliga justeringar.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Insatsen

Hemvårdsbidrag är ett ekonomiskt bidrag som kan beviljas till enskilda, 18 år eller äldre som av fysiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och som vårdas av närstående i hemmet.

Hemvårdsbidraget är skattefritt och betalas ut till den enskilde med avsikt att denna sedan ska förmedla detta till den närstående som utför stödet.

Storleken på hemvårdsbidraget ska basera sig på vårdbehovets omfattning och beräknas på andel av prisbasbeloppet¹ ($1/12 * \% \text{ av prisbasbeloppet} = \text{månatligt bidrag}$) som årligen justeras. Hemvårdsbidraget är indelat i fyra nivåer enligt följande, år 2023:

Grupp 1: Hjälp regelbundet vardagar, 30 % av prisbasbeloppet, 1 313 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Grupp 2: Hjälp alla dagar och eller kvällar, 60% av prisbasbeloppet, 2 625 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Grupp 3: Hjälp alla tider på dygnet, 90 % av prisbasbeloppet, 3 938 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Grupp 4: Kontinuerlig hjälp hela dygnet, 120 % av prisbasbeloppet, 5 250 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Kommunens ansvar

I socialtjänstlagen (SoL) 4 kap. 1 § regleras den enskildes rätt till bistånd om den enskilde inte själv eller på annat sätt kan få sina behov tillgodosedda. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Insatsen hemvårdsbidrag, som biståndsbedömd insats, omfattas inte av 4 kap. 1 § och vad som anses ingå i begreppet skälig levnadsnivå. I Huddinge kommun beviljas hemvårdsbidrag enligt 4 kap. 2 § SoL vilket innebär att insatsen inte är en skyldighet för kommunen utan ett frivilligt åtagande.

Antal personer med hemvårdsbidrag, kostnaden för hemvårdsbidrag

Den 1 juni 2023 hade 160 personer över 65 år och 82 personer under 65 år ett pågående beslut om hemvårdsbidrag. Den budgeterade kostnaden för hemvårdsbidrag år 2023 är 8,6 miljoner kronor.

Förvaltningens synpunkter

Hemvårdsbidrag som insats innebär att all eller stora delar av omsorgen utförs av närstående. Förvaltningen tillhandahåller ett ekonomiskt bidrag, men saknar ofta insyn i den omsorg som ges till enskilda och har ingen eller liten kännedom om vilken kvalitet som omsorgen upprätthåller.

¹ Prisbasbeloppet fastställs av regeringen och 2023 års prisbasbelopp är 52 500 kronor

Det finns en risk att kommunen beviljar en insats som innebär att det stöd enskilda är i behov av aldrig utförs eller utförs på ett sådant sätt att den enskilde inte uppnår en skälig levnadsnivå.

Hemvårdsbidraget tillgodoser inte närståendes behov av stöd och avlösning. Bidraget kan därför bli ett otillräckligt stöd som kan innebära en risk att närstående drabbas av psykisk och fysisk ohälsa.

Närstående som ger vård och stöd i hemmet kan ha svårt att ta del av kommunens stöd för anhöriga som vårdar. När exempelvis den närståendes demenssjukdom förvärras kan det vara svårt för den närstående att känna att man kan lämna en äldre i hemmet med annat stöd eftersom man får ersättning för att vårda någon.

Förvaltningen ser närstående som ger vård och stöd som en viktig resurs som behöver värnas. Det finns insatser som är bättre lämpade som stöd till närstående om vårdar exempelvis avlösning, dagverksamhet, växelvård och hemtjänst. I Huddinge kommun finns också anhörigstöd i form av anhörigkonsulent, anhöriggrupper och aktiviteter, stödsamtal och rådgivning.

Enligt förvaltningens beräkning skulle avskaffandet av hemvårdsbidraget med hänsyn tagen till eventuellt ökat behov av hemtjänst resultera i en minskad kostnad på cirka 5,5 miljoner kronor. 1,5 miljoner kronor för funktionshinderomsorgen och 4,0 miljoner kronor för äldreomsorgen.

Mot bakgrund av ovanstående anser förvaltningen att vård- och omsorgsnämnden ska prioritera insatser som tydligare kommer den enskilde och den som vårdar närstående till godo och omfattas av socialtjänstlagens kvalitetskrav samt rätt till bistånd 4 kap 1 §.

Hemvårdsbidrag som biståndsbedömd insats är inte en lagstadgad skyldighet för kommunen att tillhandahålla.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Avskaffandet av hemvårdsbidrag som ekonomiskt bidrag, beräknas medföra en minskning av kostnaderna för nämnden. Förändringen medför inga juridiska konsekvenser.

Jenny Swärd
Socialdirektör

Ann-Christine Falck Brännström
Verksamhetschef

Malin Svahn Schenström
Verksamhetschef

Bilagor

HKF 7320 Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för bistånd och förebyggande verksamhet

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Björn Rosborg